

รายงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและ

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแกม

อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ รับทราบมติคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ในการประชุม คตช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่เสนอให้รัฐบาลประกาศให้ “ปี๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ” ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เสนอนั้น และเพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารภายใต้กรอบธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริต จึงเล็งเห็นว่าเพื่อขับเคลื่อนภาครัฐสู่ธรรมาภิบาลและขับเคลื่อนกลไกภาครัฐให้ดำเนินตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ข้อ (๑) ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันการทุจริตทั้งลักษณะ Pre-Decision และ Post-Decision เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการทุกขั้นตอน จึงได้จัดให้มีการดำเนินการประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม
๒. เพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต
๓. เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่างามเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
๔. เพื่อเสริมสร้างและวางระบบในการตรวจสอบถ่วงดุลให้มีประสิทธิภาพ

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. พนักงาน ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๒. สามารถเฝ้าระวังการทุจริตประพฤติมิชอบได้

๓. การบริหารจัดการภายในองค์การบริหารส่วนตำบลท่างามเกิดความโปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม มีระบบการเฝ้าระวัง ระบบตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

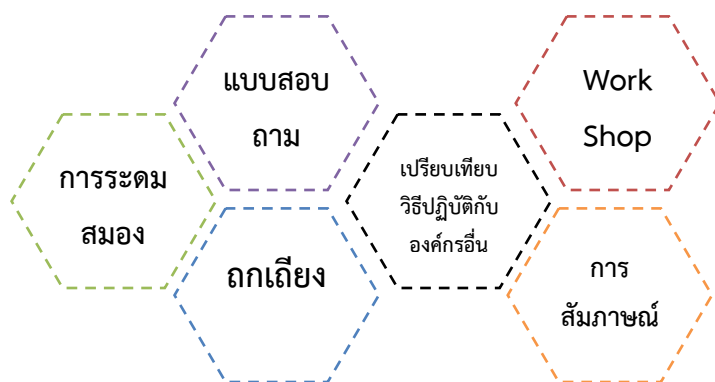
ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยง

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑. ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor & Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	UnKnown Factor
๑	กระบวนการใช้ราชการ (นำราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว)		✓
๒	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงาน เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ		✓
๓	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจรับงาน ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ประกอบการพิจารณา		✓
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากประชาชนที่มาติดต่อหรือคู่สัญญาจัดซื้อจัดจ้าง		✓
๕	การบรรจุแต่งตั้งพนักงานโดยมิชอบ หรือไม่เป็นธรรม		✓
๖	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยมิได้ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบ		✓
๗	การปกปิดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยสู่สาธารณะ		✓
๘	การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ที่ไม่เหมาะสม เอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง		✓

*หมายเหตุ ตารางที่ ๑. อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด

-ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor

-หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง UnKnown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	กระบวนการใช้ราชการ (นำราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว)			✓	
๒	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงาน เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ			✓	
๓	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจรับงาน ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการพิจารณา	✓			
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากประชาชนที่มาติดต่อหรือคู่สัญญาจัดซื้อจัดจ้าง	✓			
๕	การบรรจุแต่งตั้งพนักงานโดยมิชอบ หรือไม่เป็นธรรม		✓		
๖	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยมิได้ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบ			✓	
๗	ไม่เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ			✓	
๘	การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ที่ไม่เหมาะสม เอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง		✓		

	ความเสี่ยงระดับต่ำ
	ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมได้
	ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
	ความเสี่ยงระดับสูงมากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จักรู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ Scoring ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยง (จำเป็นxรุนแรง)
๑	กระบวนการใช้รถราชการ (นำรถราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว)	๓	๒	๖
๒	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยมิได้ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบ	๓	๒	๖
๓	ไม่เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ	๒	๑	๒
๔	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงาน เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้าง หรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ	๓	๓	๙

หมายเหตุ

๑. ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ๓ หรือ ๒

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆแสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของ SHOULD คือ ๑ เท่านั้น

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

**ให้นำข้อมูลสถานะความเสี่ยงใน ช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยมิได้ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบ	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
กระบวนการใช้รถราชการ (นำรถราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว)				
ไม่เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงาน เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ				
-	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

หมายเหตุ

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตโดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำกรประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริต มีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ส่วนที่ ๓

แผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงาน เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ	มาตรการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
๒	ไม่เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ	มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ
๓	กระบวนการใช้รถราชการ (นำรถราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว)	มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๔	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยมิได้ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบ	มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

หมายเหตุ

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	มาตรการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงาน เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ	✓		
๒	มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ	ไม่เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ	✓		
๓	มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	กระบวนการใช้รถราชการ (นำรถราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว)	✓		
๔	มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยมิได้ขออนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบ	✓		

หมายเหตุ

เขียว	ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
เหลือง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยงแต่แก้ไขได้ทัน่วงที่ตามมาตรการนโยบาย โครงการ กิจกรรมที่เตรียมไว้แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง น้อยกว่า ๓
แดง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนยังใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรง มากกว่า ๓